

Uchwała nr 43/2023
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 21 czerwca 2023 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Powiatu Legnickiego nr LI/321/2023 z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1668 i z 2023 r. poz. 803) oraz art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 1526 i z 2023 r. poz. 572), Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu

stwierdza nieważność

części uchwały Rady Powiatu Legnickiego nr LI/321/2023 z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, w zakresie:

- 1) § 9 ust. 2 uchwały,
- 2) oświadczenia zawartego w części VI pkt 7 załącznika nr 1 do uchwały

— z powodu istotnego naruszenia art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 i z 2023 r. poz. 951) w związku z art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.).

Uzasadnienie

Uchwała Rady Powiatu Legnickiego nr LI/321/2023 z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków, sposobu jej rozliczania oraz sposobów kontroli w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 30 maja 2023 roku.

Badaną uchwałą Rada Powiatu Legnickiego określiła zasady i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku znajdującym się na terenie Powiatu Legnickiego, wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. W załączniku nr 1 do uchwały ustalono wzór wniosku o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W § 9 ust. 2 badanej uchwały zawarto następującą regulację:

„2. Umowa o przyznanie dotacji określać będzie co najmniej:

- 1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, na jaki dotacja została przyznana, i termin jego wykonania;
- 2) wysokość dotacji udzielanej podmiotowi wykonującemu zadanie i tryb płatności;
- 3) termin wykorzystania dotacji;
- 4) tryb kontroli wykonywania zadania;
- 5) termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji;
- 6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji;
- 7) zasady promocji”.

W załączniku nr 1 do uchwały w części VI pkt 7 zawarto wymóg złożenia oświadczenia o treści: „oświadczam, że jest mi znana odpowiedzialność karna, w szczególności za złożenie podrobionego, przerobionego, poświadczającego nieprawdę albo nierzetelnego dokumentu albo złożenie nierzetelnego, pisemnego oświadczenia dotyczącego okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania dofinansowania, wynikająca z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny”.

Badając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu zważyło, co następuje:

Uregulowanie w § 9 ust. 2 uchwały elementów umowy o udzielenie dotacji w sposób istotny narusza art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 i z 2023 r. poz. 951), zwanej dalej „u.o.z.o.z.”, wykracza bowiem poza przyznany radzie powiatu zakres upoważnienia. Powołany przepis stanowi, że w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może być udzielona przez organ stanowiący powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Przepis ten przyznaje więc radzie powiatu kompetencję do określenia zasad udzielania takich dotacji, ale już nie do określenia treści umowy o udzielenie dotacji.

Rada powiatu ustalając zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru obowiązana jest uwzględnić ogólnie obowiązujące przepisy dotyczące normowanego zagadnienia i nie regulować powtórnie zagadnień, które określają ustawy.

Analizując treść kwestionowanej regulacji wskazać należy, że do dotacji celowych udzielanych w trybie i na zasadach określonych w art. 81 ust. 1 u.o.z.o.z. zastosowanie ma art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, który reguluje treść umowy zawieranej przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego w sprawie udzielenia dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych, w przypadku gdy odrębne przepisy lub umowa międzynarodowa nie określają trybu i zasad udzielania lub rozliczania tej dotacji. Rada powiatu nie posiada zatem uprawnień do doprecyzowania aktem prawa miejscowego treści tej umowy.

W ocenie Kolegium Izby zawarty w załączniku nr 1 do uchwały wymóg złożenia oświadczenia z odwołaniem się do odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 297 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.) wykracza poza zakres kompetencji organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do regulowania zakresu przedmiotowej uchwały.

Rada powiatu może kształtować zakres stosunków w przedmiotowej uchwale wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Przepis art. 81 ust. 1 u.o.z.o.z., jak również żaden inny przepis tej ustawy, nie daje możliwości nakładania przez organ stanowiący powiatu na wnioskodawcę obowiązku składania oświadczenia o znajomości przepisów Kodeksu karnego w zakresie ponoszenia odpowiedzialności za podanie danych (dokumentów) niezgodnych z rzeczywistością. Nałożenie na składającego wniosek takiego obowiązku może mieć miejsce wyłącznie, gdy przepis ustawy taką możliwość przewiduje.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie w wyroku z dnia 4 marca 2015 r. (sygn. akt I SA/Kr 52/15) wskazał, że: „Słuszne jest zatem stanowisko prezentowane w orzecznictwie, że jeżeli ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom składanym przez zainteresowane podmioty rygor odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (zeznań), to rygor ten wprowadza wprost do ustawy i dopiero wówczas — w razie przeniesienia kompetencji do określenia przez organ samorządu wzoru informacji i deklaracji — możliwym byłoby odwoływanie się przez organ do pouczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (zeznań), czy złożenia oświadczenia o posiadaniu wiedzy odnośnie do takiej odpowiedzialności. Wskazane przepisy [...] nie przewidują takiej możliwości, zaś ustawowego upoważnienia dla organu stanowiącego w tym zakresie nie można domniemywać”. W badanym przypadku ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami również nie przewiduje takiej możliwości.

Biorąc powyższe pod uwagę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu orzekło jak w sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę Radzie Powiatu Legnickiego przysługuje skarga, którą wnosi się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, ul. Świętego Mikołaja 78/79, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty doręczenia uchwały.

Przewodnicząca Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

Lucyna Hanus